

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

Κείμενο 1

Το παρακάτω κείμενο είναι απόσπασμα από τον χαιρετισμό της Προέδρου της Δημοκρατίας, Κατερίνας Σακελλαροπούλου, σε σεμινάριο για γυναίκες ηλικίας 18 – 35 του Ιδρύματος Λαμπράκη σε συνεργασία με την οργάνωση «Αποστολή Άνθρωπος».

[...]

Είναι αλήθεια ότι, παρά τη μεγάλη απόσταση που έχουμε διανύσει εμείς οι γυναίκες και τα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει για την πλήρη και ίση άσκηση των δικαιωμάτων μας, παρά τις πολλές γυναικείες κατακτήσεις στην πολιτική και κοινωνική ζωή, οι έμφυλες προκαταλήψεις και τα αρνητικά στερεότυπα παραμένουν ισχυρά, θέτοντας σοβαρά εμπόδια στην ισόρροπη ανάπτυξη των νεαρών κοριτσιών και την αυτοπραγμάτωσή τους. Παραμένουν, επίσης, σταθερά η περιορισμένη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, το μισθολογικό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών, οι ανισότητες μεταξύ τους στη λήψη των αποφάσεων. Για να μη μιλήσω για την έμφυλη βία, τη σωματική, ψυχική και σεξουαλική κακοποίηση των γυναικών – ένα σοβαρότατο πρόβλημα που, παρά την οξύτητά του, δεν αντιμετωπίζεται με τη δέουσα αποφασιστικότητα.

Το πλέον αποθαρρυντικό στοιχείο αυτής της λυπηρής πραγματικότητας, ωστόσο, είναι, αν όχι η συμφιλίωση, πάντως σίγουρα η ανοχή απέναντι στις ανισότητες φύλου από πλευράς των ίδιων των γυναικών. Είναι σαν να έχουν ενσωματώσει την κυρίαρχη αντίληψη περί «διαφοράς», η οποία δεν περιορίζεται στο πεδίο της βιολογίας, αλλά επεκτείνεται και σε αυτό των πνευματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Όπως πολύ σωστά επισημαίνουν οι οργανώτριες του προγράμματος Womentors, συχνά οι νέες γυναίκες υιοθετούν υποσυνείδητα τις περιρρέουσες προκαταλήψεις, φτάνοντας κάποτε να θεωρούν ότι «η ισορροπία των πραγμάτων είναι η κατεστημένη και οι γυναίκες οφείλουν να ακροβατούν μοιρολατρικά». Δεν είναι έτσι. Η ιστορία των εμπνευσμένων και δυναμικών γυναικών και των επιτευγμάτων τους, όσο αποσιωπημένη ή περιθωριοποιημένη και αν υπήρξε, φανερώνει ότι με πίστη στις δυνάμεις της, με επιμονή και αφοσίωση, η γυναίκα μπορεί να μεγαλοουργήσει. Ίσως δυσκολευτεί λίγο περισσότερο από έναν άνδρα με τα ίδια προσόντα να διαρρήξει τη διαβόητη «γυάλινη οροφή»¹. Αλλά στο τέλος θα τα καταφέρει.

Γι' αυτό και θεωρώ ιδιαίτερα σημαντική τη σειρά σεμιναρίων που διοργανώνει το ίδρυμα Λαμπράκη για τις νέες γυναίκες. Σεμινάρια ενημέρωσης, στήριξης, ενδυνάμωσης, που τις

¹ Με τον όρο αυτό αποδίδονται τα αόρατα εμπόδια (βάσει στερεοτύπων) που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και περιορίζουν την επαγγελματικής τους ανέλιξη και σταδιοδρομία.

εξοπλίζουν με τα κατάλληλα γνωσιακά και ψυχικά εφόδια, ώστε να διεκδικήσουν τον ρόλο που τους αναλογεί στην κοινωνική, την οικονομική και την πολιτική σφαίρα. Εύχομαι επιτυχία στο αξιόλογο αυτό έργο, που αποσκοπεί να μετατρέψει ένα περιβάλλον ανισοτήτων και διακρίσεων σε χώρο ελευθερίας και αυτοπραγμάτωσης.

Κείμενο 2

Τζένη Μαστοράκη (1949 –)

Οικογενειακό συμβούλιο

Η Τζένη Μαστοράκη θέτει τον εαυτό της στο κέντρο της σκηνης και της ποιητικής εκφοράς περιγράφοντας τις εμπειρίες της. Το ποίημα που ακολουθεί ανήκει στην ποιητική συλλογή «Το Σόι» (Αθήνα: Κέδρος, 1978).

Οικογενειακό συμβούλιο

Τώρα βέβαια πάλι θα πέσει το σόι
μονό και διπλό
να μαζεύω τη γλώσσα μου
ή πώς όταν κάνω
ψηλά τα μαλλιά μου
κοιμούνται πιο ήσυχοι.
Και με στριμώχνουν στο σαλόνι.
Παντού μπαγιάτικα πέπλα
νύφες με παχουλά χέρια
μουστακαλούδες
και τα παιδιά ανήλιαγα
ή μπορεί και πεθαμένα
με πελώριους φιόγκους
σαν αεροπλάνα.
Περνάει η νονά μου η πολίτισσα²
και τρατάρει³ μικρά άσπρα γλυκά.
[...]

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

² με καταγωγή από την Κωνσταντινούπολη

³ κερνάει

1° υποερώτημα (μονάδες 10)

Στο Κείμενο 1 αναφέρεται ότι οι οργανώτριες του προγράμματος Womentors επισημαίνουν πως «συχνά οι νέες γυναίκες υιοθετούν υποσυνείδητα τις περιρρέουσες προκαταλήψεις». Ποια είναι η άποψη της Προέδρου της Δημοκρατίας απέναντι σε αυτήν την επισήμανση και με ποιες σκέψεις την υποστηρίζει (50 – 60 λέξεις);

Μονάδες 10

2° υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 η ομιλήτρια επιλέγει ως τεχνική ανάπτυξης των σκέψεών της την αντίθεση. Να εντοπίσεις τα μέρη της αντίθεσης (μονάδες 4) και να δικαιολογήσεις την επιλογή της σε σχέση με το θέμα που προσεγγίζει και την πρόθεσή της (μονάδες 6).

Μονάδες 10

3° υποερώτημα (μονάδες 15)

Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 η ομιλήτρια χρησιμοποιεί αρχικά το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ρήματος, ενώ στην τελευταία παράγραφο κυρίως το πρώτο ενικό πρόσωπο. Ποιο το επικοινωνιακό αποτέλεσμα σε κάθε περίπτωση (μονάδες 10); Αν στην αρχή της πρώτης παραγράφου άλλαζες το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο σε τρίτο πληθυντικό, θα άλλαζε και το ύφος του λόγου και γιατί (μονάδες 5);

Μονάδες 15

Υποερώτημα 4 (μονάδες 15)

Η ποιητική φωνή που ακούγεται στο ποίημα βιώνει μια καταπιεστική συνθήκη. Να την ερμηνεύσεις με βάση το νόημα του Κειμένου 2 και να εκφράσεις την προσωπική σου τοποθέτηση σ' αυτή της τη στάση. (100 - 150 λέξεις).

Μονάδες 15